

Skoči – možiček (Pravljica)

V nekem kraljestvu je živel ubog mlinar, ki je imel zelo lepo hčerko. Ta je bila razen tega tudi pametna in premetena; zato je bil mlinar tako domišljav in ponosen nanjo, da je rekel nekega dne samemu kralju: »Moja hčerka zna presti zlato iz navadne slame!« Ko je kralj, ki je zelo ljubil bogastvo, slišal mlinarjevo bahanje, se mu je vzbudil pohlep po denarju in zlatu in zapovedal je, naj deklico takoj privedejo k njemu. Peljal jo je v sobo, kjer je bilo nakopičeno obilo slame, ji dal kolovrat in rekel: »Do jutra moraš spresti vso to slamo v zlato, če ti je kaj do življenja!« Nič ni ubogi deklici pomagalo, ko je pričela zatrjevati, da tega ne more in ne zna storiti. Sobo so zaklenili in jo pustili samo.

Sedla je v kot sobe in bridko tožila nad nesrečo, ki jo je zadela. — Medtem so se nenadoma odprla vrata in prav smešen, majhen možiček je priskakljal v sobo in rekel: »Dober dan, ljuba deklica, zakaj pa tako milo jočeš?« »Ah«, odvrne ona, »vso to slamo moram spresti v zlato, pa ne vem, kako bi to napravila.« »Kaj mi daš, če storim to jaz mesto tebe?« ji pravi možiček. »Svojo ovratnico ti podarim,« odgovori deklica. »Dobro«, ji reče možiček in se usede za kolovrat. Kolo se je pričelo vrteti, da je bilo veselje gledati, in kmalu je bila vsa slama suho, rumeno zlato.

Ko je prišel kralj in videl vse to bogastvo, se je zelo začudil in bil nad vse zadovoljen. Toda njegovo srce je postalo še bolj željno denarja in zaprl je mlinarjevo hčerko v večjo sobo ter ji dal novo nalogo. Zopet ni vedela deklica, kaj ji je storiti, in je bridko jokala. Mali možiček pa je zopet odprl vrata in vprašal: »Kaj mi daš, če opravim tvoje delo?« »Prstan s svoje roke«, je odvrnila deklica. Mali prijatelj je vzel prstan in začel delati; delal je do jutra, dokler ni zgotovil.

Kralj je bil zopet presenečen, ko je zagledal bleščeče zaklade, vendar še vedno ni bil zadovoljen in je peljal mlinarjevo hčerko tretjič v še večjo sobo in rekel: »Vsa ta slama mora biti spredena to noč!« Če boš naredila, kar sem ti naložil, postaneš moja žena!« In odšel je iz sobe in zaklenil vrata. Takoj, ko je bila deklica sama, je pristopil k njej palček, njen prijatelj, in rekel: »Kaj mi daš, če spredem že tretjič zate zlato?« Deklica pa mu žalostno odgovori: »Sedaj nimam ničesar več!« »Potem mi obljubi«, reče škrtat, »da mi podariš svojega prvega otročička, ko boš kraljica.« »Tega ti ne morem obljubiti«, je tarnala in prosila mlinarjeva hčerka. Ko pa ni mogla najti drugega izhoda iz svoje stiske, mu je obljubila, za kar jo je prosil, in palček ji je zopet spredel vso slamo v zlato. Ko je prišel drugo jutro kralj in videl, da je naloženo delo opravljeno, je priredil veliko svatbo. Tako je mlinarjeva hčerka postala resnična kraljica.

Svojega prvega otroka se je kraljica zelo razveselila. V tem svojem veselju je popolnoma pozabila na palčka in na obljubo, ki mu jo je dala. Nekega dne pa stopi palček v njeno sobo in jo spomni dane besede. Kraljica je pričela jokati radi nepremišljene obljube in je ponudila možičku vse zaklade kraljestva v zameno. Toda on o tem ni hotel ničesar slišati. Končno pa so ga omehčale njene solze in dal ji je tri dni odloga. Zahteval pa je, da v teh treh dneh zve za njegovo ime. Ako bo tretji dan povedala ime, bo lahko obdržala svojega otroka.

Kraljica je ležala budna vso noč in premišljevala, kako naj bi bilo škrtatu ime. Razposlala je tudi sle po vsem kraljestvu, da bi poizvedovali za raznimi imeni. Ko je drugi dan prišel možiček, mu je pričela

naštevati vsa imena, ki jih je kdajkoli slišala: Tomaž, Benjamin, Jeremija, Savel itd. Toda pri vsakem je palček zmignil z glavo in rekel: »To ni moje ime!«

»Skoči-možiček je meni ime, kraljica tega nikdar ne izvel!«

Ko je kraljica to slišala, je poskakovala od veselja. Prišel je možiček in rekel: »No, ali si pogodila,

Drugi dan je kraljica začela naštevati vsa šaljiva imena, toda tudi od teh ni bilo nobeno pravo. Tretji dan pa se je vrnil eden od služabnikov in rekel: »Sicer nisem mogel zvedeti nobenega novega imena, toda, ko sem hodil po nekem bližnjem hribu, sem ugledal med drevesi kočico, pred njo pa ogenj. — Okoli njega je plesal smešen možiček in pel:

kako mi je ime?« »Gotovo si Janez?« »Ne, nisem!« »Si pa Vinko?« »Tudi ne!« Potem pa ne moreš biti drugo nego Skoči-možiček!« »To ti je povedala čarovnica,« je jezno zavpil možiček in udaril z nogo po tleh tako močno, da se mu je zadrla v zemljo in jo je komaj z obema rokama izpulil. Potem jo je odkuril, kar so ga nesle noge. In nihče več ga ni videl v kraljestvu.

Mikica

Kako so včasih »reglje lomili«

Zima je bila tista leta zelo huda. Škripalo je pod nogami in na »Kernu«, precej velikem javnem drsališču za ljubljansko trnovsko cerkvijo, ki je sedaj zasuto in deloma zazidano, nas je vabil debel, lesketajoči se sneg. V zimskem času se je pred desetletji tam zbiralo in drsalo pol ljubljanskih učencev in nižješolcev. Bili smo večinoma siromašnih roditeljev, pa je zato le redko kdo izmed nas posedoval drsalke;

imeli so pač nekateri po dve, največ pa le po eno, »šlajbčuh« se je zvala v našem jeziku (»šlajbčuh« — nemški »Schlittschuh«). Privezali smo si ga na nogo kar z motvozom od sladkornih stožcev ali odrezanim robom starega materinega »interfata« (debelo, bombažno spodnje krilo, ki so ga nosile naše stare mamice).

O, ho! Pa so bili dečki kljub tem nedostatkom pravi, pravcati umetniki. — Če se